

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Oleg Sternioală, Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de către Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia împotriva Societății pe Acțiuni „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” privind încasarea salariului,
împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 28 ianuarie 2016,

CONSTATĂ :

La 30 octombrie 2014, Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” privind încasarea salariului.

În motivarea acțiunii au indicat, că în SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” Galiți Ecaterina activează din data de 22.03.1988 în diferite funcții, fiind angajată prin ordinul nr. 15 din 24.03.1988, iar Arnaut-Surjicova Natalia activează din 01.09.2001 pînă în prezent, fapt ce se confirmă prin extrasul din carnetul de muncă anexat la materialele cauzei. În această perioadă întreprinderea a fost reorganizată de mai multe ori, fiindu-i schimbată și denumirea.

Menționează reclamantele că s-au adresat de nenumărate ori pîrîtului pentru primirea restanțelor la salariu, însă ultimul nu a întreprins nici o măsură pînă în prezent.

Consideră reclamantele că, pîrîtul prin acțiune sale le-a cauzat și un prejudiciu moral, fiind estimat la suma de 10 000 lei pentru fiecare.

Astfel, solicită reclamantele încasarea de la SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” în folosul lui Galiți Ecaterina restanța la salariu în mărime de 401 003 lei, încasarea de la SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” în folosul lui Arnaut-Surjicova Natalia restanța la salariu în mărime de 222 850 lei, încasarea din contul pîrîtului în folosul lui Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia penalitatea în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întîrziere din suma neachitată în termen, încasarea din contul pîrîtului în folosul lui Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia prejudiciul moral cauzat în mărime a cîte 10 000 lei fiecăreia și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

La 09.04.2015, reclamantele Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia au depus cerere de majorare a pretențiilor, solicitînd să fie atrași în calitate de copîrîți SRL „Proacvacom” și Consiliul raional Cahul, de la care să fie încasate în mod

solidar sumele restante la plata salariilor.

Ulterior în ședința de judecată din 26.06.2015, reprezentantul reclamantelor, avocatul Șoitu Vasile, a renunțat la cererea privind majorarea pretențiilor depusă la data de 09.04.2015, prin care au solicitat atragerea în calitate de copârți SRL „Proacvacom” și Consiliul raional Cahul și a indicat că susțin doar cererea inițială.

La 17.06.2015, Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia, au înaintat cerere privind extinderea pretențiilor formulate în cererea inițială, prin care Galiți Ecaterina a solicitat încasarea de la SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” a datoriei la salariu pentru perioada anilor 2003-2011 în mărime de 302 342 lei; pentru perioada ianuarie 2012 - 16 iunie 2015 în mărime de 114 575 lei; încasarea sumei de 522 848 lei, calculată adăugător la salariul neplătit în termen conform art. 145 alin. (2) și art. 330 alin. (2) Codul muncii și a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei.

Arnaut-Surjicova Natalia de asemenea și-a majorat pretențiile, prin care a solicitat încasarea datoriei la salariu pentru perioada anilor 2003-2011 în sumă de 175 250 lei; a sumei de 58 100 lei a datoriei la salariu pentru perioada ianuarie 2012 - 16 iunie 2015; încasarea sumei de 297 122 lei, calculată adăugător la salariul neplătit în termen conform art. 145 alin. (2) și art. 330 alin. (2) Codul muncii și a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei.

La 17.07.2015 reclamantele Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia au înaintat cerere privind concretizarea pretențiilor formulate anterior, prin care au renunțat total la pretențiile formulate în cererea depusă la data de 09.04.2015 cu privire la majorarea pretențiilor prin atragerea în proces în calitate de copârți SRL „Proacvacom” și Consiliul raional Cahul.

Prin hotărârea Judecătorei Cahul din 10 august 2015, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia.

S-a încasat de la SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” în beneficiul lui Galiți Ecaterina datoria la salariu pentru perioada de 01.01.2012 - 07.08.2015 în sumă de 118 250 lei, compensarea pentru reținerea plății salariului în suma de 13 942,50 lei, prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1 200 lei, iar în total s-a încasat suma de 138 392,50 lei.

A fost respinsă acțiunea înaintată de către Galiți Ecaterina împotriva SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” în partea ce ține de încasarea salariului neplătit pentru perioada anilor 2003-2011, ca fiind depusă tardiv.

La fel, a fost respinsă acțiunea înaintată de către Galiți Ecaterina împotriva SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” în partea ce ține de încasarea salariului pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,1% din suma neplătită în termen, ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” în beneficiul lui Arnaut-Surjicova Natalia datoria la salariu pentru perioada de 01.01.2012 - 07.08.2015 în sumă de 60 200 lei, compensarea pentru reținerea plății salariului în sumă de 7 098 lei, prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1 200 lei, iar în total s-a încasat suma de 73 198 lei.

S-a respins acțiunea înaintată de către Arnaut-Surjicova Natalia împotriva SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” în partea ce ține de încasarea salariului neplătit pentru perioada anilor 2003-2011, ca fiind depusă tardiv.

A fost respinsă acțiunea înaintată de către Arnaut-Surjicova Natalia împotriva SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” în partea ce ține de încasarea salariului pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,1% din suma neplătită în termen, ca fiind neîntemeiată.

La fel, s-a încasat de la SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” în beneficiul statului taxa da stat în sumă de 6 284,71 lei.

La 01.09.2015 și 07.12.2015, Galilî Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia au declarat apel, solicitînd admiterea apelului, casarea parțială a hotărîrii Judecătorei Cahul din 10 august 2015 în partea respingerii cererii privind încasarea datoriilor salariale acumulate în perioada anilor 2003-2011 ca fiind ilegală cu pronunțarea unei noi hotărîri în această parte prin care să fie satisfăcute pretențiile înaintate de Galilî Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia privitor la încasarea în beneficiul lor a datoriei formate din restanțele la salariu pentru anii 2003-2011 în mărime de 302 342 lei, respectiv 114 575 lei și a dobînzii de întîrziere pentru neachitarea în termen a datoriei.

În motivarea apelului au invocat că, prima instanță la adoptarea hotărîrii nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, concluziile expuse în hotărîre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, cît și au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 28 ianuarie 2016, s-a respins apelul declarat de către Galilî Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia și s-a menținut hotărîrea Judecătorei Cahul din 10 august 2015.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelante nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, iar argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate. Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărîre legală și întemeiată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 15.04.2016, Galilî Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia au contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Cahul din 28 ianuarie 2016 și a hotărîrii Judecătorei Cahul din 10 august 2015 în partea respingerii pretenției privind încasarea datoriei salariale acumulate în perioada 2003 - 2011, cu emiterea unei noi hotărîri în această parte de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs, recurențele au invocat neaplicarea normelor de drept material și procedural pertinente cauzei.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Galilî Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie admis, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la adoptarea deciziei contestate, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce

impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci când fondul a fost cercetat superficial.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, precum și verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, la 30.10.2014, Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” privind încasarea salariului pentru perioada 2003-2015 și a prejudiciului moral.

Instanța de fond a admis cererea de chemare în judecată a reclamantelor și a încasat restanța salarială doar pentru perioada 01.01.2012-07.08.2015, în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, iar instanța de apel a menținut această soluție.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ilegală decizia instanței de apel pornind de la următoarele.

Astfel, Colegiul constată că ambele instanțe au respins acțiunea reclamantei de încasare a salariului pentru perioada 2003-2011 ca fiind depusă tardiv.

Prin urmare, instanța de recurs reține că relațiilor litigioase l-e sunt aplicabile normele generale cu privire la termenul de prescripție.

Potrivit prevederilor art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Potrivit prevederilor art. 272 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

(9) Când este vorba de prestații succesive, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă de la data la care fiecare prestație devine exigibilă, iar dacă prestațiile alcătuiesc un tot unitar, de la data ultimei prestații neexecutate.

În conformitate cu art. 277 alin. (1) lit. b) Cod civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria.

(2) După întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extinctivă.

În speță, Colegiul conchide că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel, au dispus admiterea parțială a cererii de chemare în judecată prin prisma art. 142, 344 și 355 din Codul muncii, stabilind că sumele datorate de către angajator au fost acumulate din datorii salariale, iar reclamantele-recurente nu ar fi în drept de a pretinde încasarea sumelor în privința cărora ar fi expirat termenul de prescripție de 3 ani.

În acest sens, instanța de apel a reținut în motivarea deciziei recurate că, despre faptul încălcării drepturilor salariale, apelantele au cunoscut din momentul în care salariul nu li se achita la data stabilită și cu toate că salariul nu a fost achitat din

2003 pînă în perioada anului 2015, înaintează acțiune în instanța de judecată abia la data de 30 octombrie 2014.

Instanța de recurs conchide că această abordare a problemei este una eronată, deoarece, obligația de plată de către SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” s-a născut din neachitarea la timp a plăților salariale, însă această chestiune a fost mereu abordată, iar la 25 octombrie 2011, pachetul majoritar de acțiuni de 93,704%, deținut la acel moment de Consiliul raional Cahul, a fost înstrăinat la un preț redus către SRL „Proacvacom”, în schimbul unei precondiții contractuale pentru cumpărător să achite restanțele salariale angajaților (f.d. 89, 218).

Astfel, procurînd pachetul de acțiuni de 93,704%, SRL „Proacvacom” și-a asumat obligația de achitare a tuturor datoriilor întreprinderii. Totodată, din momentul semnării tranzacției de vânzare-cumpărare, datoriile pe care la avea întreprinderea față de recurente s-au transformat din datorii salariale în datorii pecuniare simple - obligații de plată a mijloacelor bănești, în temeiul actului juridic prin care a fost recunoscută datoria.

În acest context, Colegiul constată că recurente au indicat aceste circumstanțe pe parcursul examinării cauzei atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, aducînd probe întru confirmarea faptului că, una din condițiile de bază care au fost înaintate viitorului proprietar al pachetului majoritar de acțiuni, o reprezintă achitarea în volum deplin de către acesta din urmă a datoriilor istorice ale întreprinderii, care cuprindeau și datoriile salariale.

La fel, administratorul întreprinderii intimat, Moscovciuc Sergiu, după data de 02.12.2011, cînd a fost practic desemnat în funcție de către noii deținători ai pachetului de acțiuni, permanent a recunoscut datoriile la salariu, promițînd achitarea lor, în acest sens a făcut și o publicație în ziarul Cahul-Expres din 08 iunie 2012.

În același timp, în toate dările de seamă și rapoartele financiare aprobate și prezentate de administratorul întreprinderii în perioada 2012-2015 la organul fiscal, CNAS, CNAM, Agenția de Statistică și în alte instituții ale statului, sunt indicate datoriile creditoriale privind restanțele salariale, parte componentă ale căror sunt și cele ale recurentelor, ceea ce reprezintă o confirmare în plus că datoriile sunt recunoscute, nu au fost puse nici o dată la îndoială exigibilitatea lor și urmează să fie achitate.

Chiar și în explicația oferită Inspectoratului de Poliție Cahul de către administratorul SA „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul”, Moscovciuc Sergiu, acesta recunoaște existența datoriei la salariu al angajaților și promite achitarea acesteia.

În acest sens, Colegiul conchide că toate circumstanțele descrise, au constituit acțiuni de recunoaștere a datoriei și au întrerup curgerea termenului de prescripție.

Din cele expuse mai sus reiese, Colegiul conchide că instanțele de fond și cea de apel neîntemeiat și ilegal au respins capătul de cerere privind încasarea de la pîrît a creanței formate din restanțele la plata salariului pentru anii 2003-2011.

În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, care are atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cazului la judecarea apelului, nu a constatat și elucidat toate aceste circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii în fond, și, ca urmare, a pronunțat o soluție ilegală.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit va admite recursul declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Ținând cont de cele indicate, conform art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia.

Se casează decizia Curții de Apel Cahul din 28 ianuarie 2016, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Galiți Ecaterina și Arnaut-Surjicova Natalia împotriva Societății pe Acțiuni „Pepiniera Piscicolă Zonală Cahul” privind încasarea salariului și cauza se remite la rejudecare în Curtea de Apel Cahul într-un alt complet.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Iuliana Oprea